

# FELÍCIA TITKA

Ahogy már megírtam, dr. Bartók Felícia egy kórház igazgatója. A csonttörések népes tábora tartozik hozzá — és még, ami útközben akad... Reggel hatkor elindul a közeli városból a kórház felé. A Széchenyi téren pontban negyed hétkor megáll az autóbussz, mely csak az ő kedvéért nyitja ki ilyenkor ajtóit.

Felícia megáll a diákokkal zsúfolásig megtelt autóbusszban, és beszélgetni kezd az álldogáló pedagógusokkal:

— Mért nem ültök le?

— Hová?

— Hogy-hogy háová?... Ötvenen felül vagy, nem? Nézz körül! Tizenévesek ülnek helyetted... Úgy tudom, viszeresek a lábaid... Kedvesem — szól a legközelebb ülő diákhoz — legven szíves, adja át a helyét... Nos, foglalj helyet! — ülteti le a pedagógusismerő Felícia. Közben arra gondol: úgy lehet ez a vele egykorú nő — ez a pedagógus — aki biztosan atomfizikát, s a tudomány legkorszerűbb eredményeit tanítja az iskolában, arra már nem fordít gondot, hogy a diákok lelkébe egy kis előzeteset, vagy akár tiszteletet plántáljon az idősebbek iránt...

Felícia furakodni kezd. Hiába, aki le akar szállni, annak a reggeli órákban furakodnia kell. Valamit motyog is, lehet, hogy olyasmit: „Szabad?”

A hátsó ajtónál megszólal egy suhanc: (Valószínűleg ő is csupán atomfizikát tanul az iskolában...)

— Mit morog az öreg csaj?!

— Semmi hézag, öregem, csak le akarok szállni — mondja Felícia, és visszalint az „atomfizikusnak”, aki némává dermed a fidélis hangtól...

A kórházban már nagy izgalommal várják: Zsurna Laci és Ferka Sanyi meg akarnak szólni!

Felícia mindig táplált magában valaminő lázadást, ezért nem akarta egykönnyen visszafogni a fiúk lázadását sem. Most a garázs mögé bújott, onnan nézte, hogyan másznak ki a konyha ablakán a fiúk (az ajtón is kijöhettek volna). Zsurna Laci gipszbe bújtatott lábával remekül át tudott mászni a kórház kerítésén. Ferka Sanyi mindenben segítette. Ferka Sanyi csak két hete jött ki a kórházba. Látszólag mindent a legnagyobb fegyelmel hajtott végre, és senki mással nem tárgyalt, csak Zsurna Lacival. Talán azért, mert Zsurna Laci állami gondozott volt, az ő szülei pedig már tavaly elváltak, és azóta hol az egyikhez, hol a másikhoz vetődik...

Felícia megfigyelte, hogy Szőreg felé indulnak. Zsurna Laci sántikált — na nem baj. Használni ugyan nem fog neki a gyaloglás, de szükséges... (Felícia is mindig drágán fizetett mindenfajta „lázasáért”).

Mikor hetet ütött a rendelőben a nagy óra, Felícia felvette a telefonkagylót és a szőregi rendőrsre telefonált.

— Nagy apukát kérem! — Így mondta, mivel messzekörnyék gyerekeit kezelte már vagy huszonegy éve, s Nagy apuka gyereke is egykori páciensei közé tartozott. — Jó napot, Nagy apuka! Nagyon kérem, üljön bele egy dzsippbe és jöjjenek a kórház felé. Az országúton két pizsamás fiúnk „menekül”. Az

— Nocsak.

— Attól félnék mindig, hogy belevágódik és kettétörök a penge.

— Apád még nem mutatta meg?

— Nem.

Mosolygott és átadta a kaszát. Beállította a kacsót tartó jobkezemet, s meghatározta azt is, mennyire kell behajlítanom a bal.

— Most próbáld, fiú — mondta.

Suhintottam kettőt vagy harmat.

— Ó, hát megy ez — nevetett Józsi bácsi.

— Megy ez fiam, csak csináljad.

Jött mellettem és magyarázott. A két tehén nekiállt a rendnek, s ették a vágott füvet. Arról vágtam, bárcsak sose lenne vége ennek a földdarabnak, s addig tartana a rend, míg képtelenek megtanulok kaszálni.

De akkor lovasszékkel vágatott arra a földosztó bizottság egyik tagja és nagy hangon kiabálta:

— Józsi, a szomszéd falu bement a városba. Elperlik a földet. Azonnal gyere.

— A szentségit — mondta Józsi bácsi és már szaladt is a szekerhez. A föld végén fordult csak vissza és azt mondta: ha van kedvem, csak csináljam. A teheneket kössem meg, s rakjak eléjük füvet, míg csak bírnak enni.

Leoldotta a derekáról a fentért is a fenőtől, s a vizeskanna mellé állította. Elmentek, én meg ottmaradtam.

A kaszával, a Józsi bácsi tarisznyájával, az ő ivóvizével, s a gyönyörű-füvű rétvél. Kell ennél nagyobb boldogság?

egyiknek a lábán gipsz van, a másik karomfogva viszi a gipszeset...

Nem télt bele fél óra, s Nagy apuka dudáló rendőrautóval hozta a két szököttet. Ünnepelesen kifejtette nekik: *le vannak tartóztatva*. Mivel azonban ápolásra szorulnak, tekintsek úgy a kórházi ágyat, mint cellát. Tehát az ágyból kiszállniok nem szabad.

A két fogoly derekasan állta a kiszabott büntetést. Olyannyira, hogy hajlandók se voltak az ágyból kiszállni, mondván, hogy a rájuk kiszabott büntetést el kell szenvedniük. Enneke az lett a vége, hogy három napig ágytárazták a szökötteteket, sőt ettettek is. Három napig bírták türelemmel és erővel — ápolónők és tanítók, amikor is Felícia megelégelte a dolgot. Ismét telefonált Nagy apukának, aki megint megjelent — teljes szigorával és méltóságával a kórházban.

— Módosítom a letartóztatási parancsot! A börtönbüntetést a kórház egész területére kiterjesztem! Mivel jól viselték magukat, ennyivel enyhíteni igyekeztem helyzetükön...

A két tizenéves kamasz szájszázele fölfelé görbült, s ezt Felícia jól látta. És mit tesz a sors! A barátság mindig ott fonódik szorosabbra, ahol barátságra rászorulók lapulnak... Zsurna Laci lábáról levették a gipszet, nemsokára elhagyta a kórházat. Ferka Sanyi pedig egymaga maradt — Feliciával.

Ki tudja honnan tudta meg Ferka Sanyi, hogy Felícia is ugyanolyan egyedül van, mint ő. Valószínűleg megérezte.

— Nézz be a kicsikre, Sanyi — szólt be hozzá az egyik délelőtt Felícia.

Sanyi a rendelő mellett ment be a kicsik szobájába. Láttá, amint Felícia egymagában gubbasztva szívja a cigarettákat, egyiket a másik után. Majd felveti a fejét, s vala-

mit bámul. „Sir!” — hasf! Sanyi a szánalom. Gyorsan benyit a kicsikhez:

— Ne úgy fogd a villát! A jobb kezdedbe fogd a kést, a bal kezdedbe a villát!... Te meg ne csorgasd le magad, mit szólnál, ha engem így látnál enni!...

Úgy iparkodott csinálni mindent, ahogy Feliciától látta. „Talán nem is sírt — vizsgálgatta magát, — hisz Felícia néni biztosan nem is tud sírni: talán még annál is nagyobb baja van...”

S ettől fogvást Ferka Sanyi úgy érezte, Feliciának szüksége van reá. Ebből indult ki az „együvértartozás”. Felícia már mindent tudott róla: hogy Ferka Sanyi a falu legjobb bokszolója, dzsudóója, és azt is, hogy hatalmas farkaskutyája van, s ketten járják büszkén a környeket. Teremtett lélek nem akad a faluban, aki lenézően merne róluik beszélni...

Sanyi viszont azt tudta meg Feliciáról, hogy bent lakik a városban. Teljesen egyedül. Két éve halt meg az apja, és tavaly a férje is... Ferka Sanyi úgy gondolta: egyszer már megmondja, hogy Felícia ok nélkül boldogtalan. Hisz ő is mondhatná, hogy meghaltak a szülei, mert valójában nincsenek is... És hogy az ura meghalt? Hát — biztosan öreg volt már. Talán már ötven is lehetett... Azért, úgy igazából — nagyon is tudta Ferka Sanyi, hogy rossz lehet Feliciának. Érezte: mind a ketten olyanok, mintha egy hosszú-hosszú országúton vándorolnának, és senkivel nem találkoznának útközben...

Felícia tavasszal börtörfényesítőnek szerződtette le Sanyit, s gyógyultan újtára bocsátotta a fiút. Egy időre elszakadtak egymástól. Feliciának újabb gyerekei jöttek, újabbakat kellett gyógyítania, emni-inni tanítania, másokkal kellett beszélgetnie, más gyerekekkel épített ki baráti kapcsolatot. Barátit és anyait egyszerre. S bizonyosan ezért néztek a gyerekek rajongva Feliciára, aki az élet aprócska örömeinek érzékelésére és a szenvedések elviselésére egyaránt megtanította őket. Anyjuk s barátjuk volt egyszerre.

Tán csak ennyi volt Felícia titka...

Andrássy Lajos

## ANZIKSZ NOVOSZIBIRSKBŐL

Egy város, melynek alkotója él még...

élhetne még! — hisz háromnegyed század

ma emberköltő-kor, nem városállam!

S itt félmillió kortárs dolgozik még:

apák, nagyapák, unokák. S a földben

e sziklás-véres földben, (mely virágot

s zöld ligeteket ringat szeptemberben

alig faragott bölcsőjében) hősök

még ki sem égett szívei nyugosznak,

alapítóké, s védőké! Itt Kolcsak

vérengző, dúló sáskahadja irtott

harcost, csecsemőt, békés polgárt, — s nőket!

— akiktől élünk, s akik haltak értünk!

Itt könny és vérnek szentelt folyamában

fürdött meg ember, föld, virág, — s betonba

álmodta álmát, építette múltját

a nem-felejtő utókor! — Az ösök

népes sorában apám is viték

s vérük a földben, s lüktető szívekben

itt él ma is: így másik otthonom lett

Novoszibirsk! Az utak messze nyúlnak

és távolságok nincsenek e tájon

miket beérni nem lehetne mégis.

Messziről jöttem csöppnyi kis hazámból

s az első perctől itthon voltam én is.

Novoszibirsk, 1968. IX. 2.

## VAN-E HIÁNYCIKK?

Bizony isten nem tudom, mindig minden van. Hiánycikkek tehát nincsenek.

Mire alapozom ezt a feltevésemet? A saját tapasztalataimra. Egyszer ugyanis, amikor illetékes helyen szóvá tettem, hogy miért nincs ez vagy az, a következő választ kaptam:

— Miért csak azt látja, ami nincs? Miért nem veszi észre azt is, ami van?

Tehát, ha valaki elmege vásárolni és netán éppen az, amit venni akar, nincsen, akkor ingerült lesz, feldühödik és csak azt látja a gazdag árukészlettel rendelkező üzletben, vagy áruházban, ami nincs.

Namármost.

Azok az emberek pedig, akik nem azt keresték, ami éppen nincs, azok azt látják, ami van, mert ők nem ingerülnek, nem dühösek. Következésképpen: nálunk

Azazhog vannak. De csak azért nem kapható nálunk időnként ez vagy az, hogy a kedves vevő — miközben lejárja a lábát a különböző üzletekben — csak azt lássa, ami nincs. Mert ilyenkor csak azt látja. Ha nem lennének hiánycikkek, akkor nem látná azt, ami nincs.

Ez eddig világos, nem? Az ipar és a kereskedelem mindent megtesz a fogyasztótért, a fogyasztó azonban többet is tehetne. Ha valaki csak azt látja egy üzletben, vagy áruházban, ami nincs — midőn hiába keres valamit —, akkor legalább sokat lásson belőle, és ne feledkezzen meg a minőségről sem. A mennyiség ugyanis nem minden. A minőség is fontos! Jó minőségűnek lássa azt, ami nincsen, ha már látja, és lehetőleg tetszetős csomagolásban.

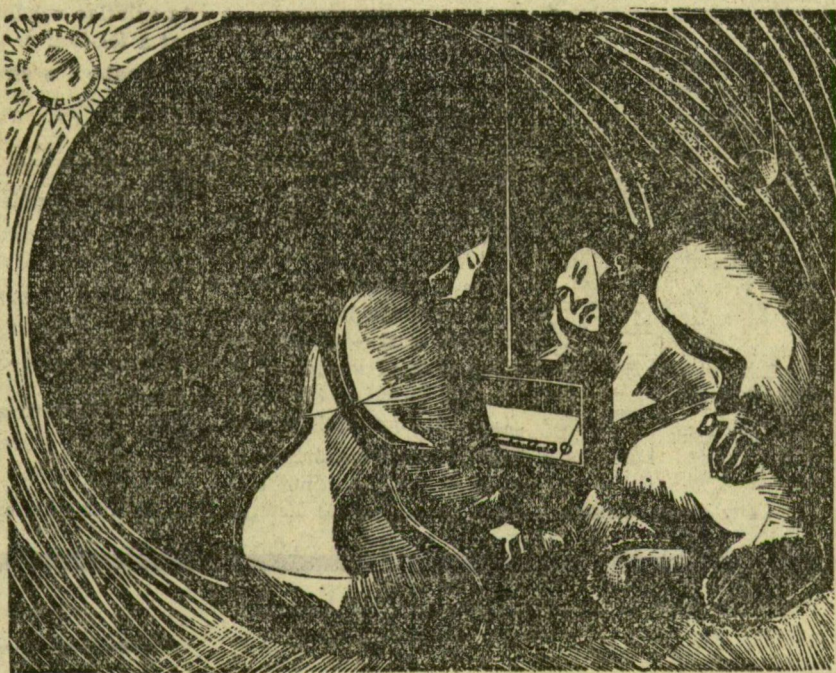
Sajnos, most már be kell fejeznem a cikket... Rohanok vásárolni... Tegnap délután kerestem valamit egy áruházban és láttam, hogy nincs. Meglátni és megszeretni egy pillanat műve volt. Az eladónő megröbölt rábeszélni valami másra és nagyon kedvesen elibém tett egy csomó árut, de én csak azt láttam, ami nincs, és azt mondtam, hogy abból kérek kettőt, vagy tudja mit, adjon egy fél tucatot.

Az eladónő hosszan rám nézett — láttam, hogy elszápadt —, majd jóságos túrlemes hangon azt mondta:

— Sajnos, abból most nem adhatok, mert ettől a perctől kezdve leltározunk... Tessék holnap jönni, vagy holnapután...

Remélem, nem fogják azt mondani nekem, hogy van, amikor a saját szememmel láttam, hogy nincs. Én az ilyesmit azonnal észreveszem, sőt — állítólag — csak azt látom, ami nincs.

Útközben még beugrom egy idegyógyászhoz. A feleségem azt mondta, nem árt, ha megvizsgálatom magam...



MUNHALOV HALLGATJÁK A VILÁGOT

Kihajtottam a rendet, a teheneket megkötöttem, dúrtam eléjük füvet eleget, derekamra kötöttem a fentért, s visszafordultam, hogy új rendbe kezdjek.

Kínlódtam?

Nagyon sokat kínlódtam. Belevágtam a kasza hegyét a földbe? Bele és nem egyszer.

De a penge egyszer sem tört el.

Mire végeztem a hat-hétszáz öles földdarab-bal, megtanultam a magam kínlóddása árán mindazt, amit ehhez a tudományhoz tudni kell.

Addig le nem ültem és meg nem pihentem. Ételhez nem nyúltam. Csak a teheneket vittem el egyszer a kútra, hogy iganak. Aztán folytattam a munkát.

Délutánba hajlott jócskán a nap, mire végignézhettem a rendek során. Ha valahol álló fűszál maradt, visszatértem és lesuhintottam. Senki nem mondhatta arra a munkára, hogy nem gyakorlott kéz fogta itten a kaszát. Az első rendek nem voltak még ugyan szabályosak, nem voltak nyílegyenesek, de végül már minden tiszta volt és nemes.

Megérkezett napszállat előtt Józsi bácsi és végigtekintett a földjén. Nem mondott se jót, se rosszat. Csak annyit kérdezett:

— Elfáradtál-e?

— Nem.

— Na, majd mire hazaérsz — mondta, — addigra érezni fogod a kint.

— Milyen kint?

— Majd megtyúrod, fiam.